

Olimpia Pleskacz zd. Królikowska ok. 1938 rok. Foto ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.

Olimpia Pleskacz z domu Królikowska

BIOGRAM

Imię, nazwisko: Olimpia Pleskacz z d. Królikowska
Ojciec: Jan Królikowski
Matka: Ksawera z d. Tomaszewska
Mąż: Tadeusz Pleskacz ur. 15.08.1894 r. w Przemyślu
Data urodzenia: 24 marca 1895 rok w Smorgoniu, na Wileńszczyźnie, dzisiaj Białoruś
Data śmierci: 26 września 1976 rok, Warszawa

Adres przed wojną:
33-100 Tarnów, ul Ogrodowa 6 m. 6.

Wykształcenie, zawód:
Szkoła Powszechna, Smorgonie. Pracuje jako pielęgniarka w szpitalu.
Również posiada rodzinną wiedzę na temat ziołolecznictwa.

Miejsce/data zatrzymania:
Zatrzymana przez Gestapo 30.03.1943 r. w Tarnowie

Miejsce/data osadzenia:
26 maja 1943 r. - 6 maja 1945 r.
KL Auschwitz - Brzezinka, transport Kraków - Tarnów, więzień Nr. 45544
KL Ravensbrück, więzień Nr. 114020
w Ravensbrück poddawana eksperymentom medycznym „króliczka doświadczalna”

Miejsce/data zwolnienia:
6 maja 1945 r. KL Ravensbrück

Losy po wojnie:
Powróciła piechotą z obozu Ravensbrück do Tarnowa

Historia rodziny:

Olimpia pochodziła z Kresów. Urodzona w Smorgoniach – dzisiaj miasto na Białorusi, w obwodzie grodzieńskim, stolica rejonu smorgońskiego, położone na historycznej Wileńszczyźnie. Ojciec Jan Królikowski miał (prawdopodobnie) 9 dzieci: wszyscy synowie zostali zabici przez Stalina, W Smorgoniach zostały tylko córki, część z nich wyjechała do Ameryki. Olimpia uczęszczała do szkoły powszechnej w Smorgoniach. Rodzina przekazała jej wiedzę na temat ziołolecznictwa. W czasie wojny polsko-rosyjskiej była pielęgniarką w szpitalu na Kresach. Tutaj poznała - opiekowała się rannym wojskowym - Tadeuszem Pleskaczem urodzonym 15.08.1894 r. w Przemyślu, gdzie jego rodzina posiadała nieruchomość. Walczył w wojnie polsko - rosyjskiej 1920 r., podczas której został ranny. Olimpia Królikowska pielęgnuje go i między młodymi rodzi się uczucie. Wyjeżdżają do Polski ostatnim pociągiem przed wejściem sowie­tów. Jadą do Tarnowa. W Tarnowie Tadeusz dostaje posadę w Kolejach Państwowych. Zawierają związek małżeński. Mieszkają w Tarnowie przy ul. Ogrodowa 6 m. 6. Mają troje dzieci:

Leon Pleskacz - syn. Więzień Niemieckiego Obózu Koncentracyjnego KL Auschwitz, zabrany wraz z matką 26 maja 1943 r. transportem Kraków - Tarnów. Po wojnie pracował w Stoczni Gdańskiej.

Zdzisław, Ludwik Pleskacz - syn ur. 25.01.1926 r. Ukończył Technikum mechaniczne, specjalizacja budowa maszyn i urządzeń hutniczych (Katowice 1957 r). Zaraz po wojnie pracował przy uruchamianiu Stoczni Gdańskiej, na Batorym i na Lewancie, następnie w Hucie Warszawa, później w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN oraz na Wydziale Chemii Politechniki Warszawskiej aż do emerytury.

Bogumiła Matylda Lauwa zd. Pleskacz - córka ur. 19.09.1928 r. w Tarnowie. Mąż urodzony w jednym z krajów Bałtyckich (...). Wyjechali do Stanów Zjednoczonych (Elizabeth, NJ).

W 1940 r. mąż Olimpii Tadeusz Pleskacz zmarł na wylew krwi do mózgu. I teraz sama zajmuje się trójką dzieci. Pasją Olimpii było ziołolecznictwo; w czasie II Wojny Światowej udzielała potrzebującym pomocy - robiła to bezpłatnie. Sąsiadka oskarżała ją o bycie komunistką (skoro przyjechała ze wschodu) i pewnego dnia doniosła na nią do Gestapo. 30.03.1943 r. Olimpia została zatrzymana wraz z najstarszym synem Leonem przez Gestapo w Tarnowie. Dwójkę młodszych dzieci pozostawiono w domu. Musiały się same sobą zająć. W ogródku poza domem uprawiały żywność. 26 maja 1943 r. transportem Kraków - Tarnów wywieziona do obozu KL Auschwitz - Brzezinka, więzień Nr. 45544. Następnie przewieziona do KL Ravensbrück, więzień Nr. 114020. W Ravensbrück poddawana została eksperymentom medycznym - zaszczerpiono jej tyfus „króliczka doświadczalna” (...).

6 maja 1945 r. po uwolnieniu z obozu, powraca piechotą do Tarnowa do dzieci. Po wojnie, mieszkając w Tarnowie nadal kontynuowała leczenie ziołami. Pewnego dnia odwiedziła syna Zdzisława w wojsku w Olsztynie i natychmiast zauważyła, że on i jego koledzy z drużyny mają problemy żołądkowe - wyszła wtedy na łąkę, pozbierała ziół i ugotowała dla nich zupę. W kilka godzin później wszyscy ozdrowieli.

W 1973 roku, po otrzymaniu odszkodowania z tytułu utraty zdrowia spowodowanej pseudo-medycznym eksperymentem dokonany na niej w niemieckich obozach koncentracyjnych - Ravensbrück - Olimpia nabyła działkę pod Warszawą. Syn Zdzisław wybudował dom. Niestety nie cieszyła się długo mieszkaniem w naturalnych warunkach przypominających jej dzieciństwo i nie zdołała przekazać swojej wiedzy o ziołolecznictwie. Zmarła w 1976 roku.

Na podstawie wspomnień Zdzisława L. Pleskacza (syna Olimpii Pleskacz) i jego żony Janiny Pleskacz - opracował wnuk Marek Pleskacz, Warszawa, 22.04.2021 r.

(W czasie I wojny światowej przez miasto przechodził front. Od 1915 roku było okupowane przez armię niemiecką. Po wycofaniu się Niemców w grudniu 1918 roku miasto zostało zajęte bez walki przez bolszewików. W latach 1920–1922 Smorgonie pozostawały w składzie Litwy Środkowej, a następnie II Rzeczypospolitej; były siedzibą wiejskiej gminy Smorgonie. W 1924 były najmniejszym miastem Polski. (<https://pl.wikipedia.org/wiki/Smorgonie>)

(Lech Wyszczelski: Wstępna faza walk. W: Lech Wyszczelski: Wojna polsko-rosyjska 1919–1920. Wyd. 1. Warszawa: Bellona, 2010, s. 44. ISBN 978-83-11-11934-5).

Olimpia Pleskacz zd. Królikowska ok. 1935 rok. Foto ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.

COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE

SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES

3548 Arolsen - République fédérale d'Allemagne

INTERNATIONAL TRACING SERVICE

3548 Arolsen - Federal Republic of Germany

INTERNATIONALER SUCHDIENST

3548 Arolsen - Bundesrepublik Deutschland

Gi

Téléphone: Arolsen (05691) 637 · Télégrammes: ITS Arolsen

Arolsen, den 16. Februar 1971

Frau
Olimpia Pleskacz

T A R N Ó W
ul. Ogrodowa 6/6
Polen

Unser Zeichen
(bitte angeben)
Brf.Nr. 93 843

Ihr Zeichen

-

Ihr Schreiben vom
eingeg. am 4. Januar 1971

Betrifft: Ihre Anfrage

Bezug: Unser Schreiben vom 10. November 1970

Sehr geehrte Frau Pleskacz!

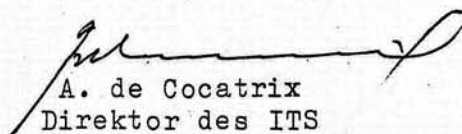
Unter Berücksichtigung der jetzt angegebenen Häftlingsnummer 45544 des Konzentrationslagers Auschwitz haben wir nochmals eine Überprüfung der hier verwahrten Unterlagen durchgeführt, die jedoch leider abermals ergebnislos verlaufen ist.

Die einzige Feststellung, die wir treffen konnten besteht darin, daß die Häftlingsnummer 45544 des Konzentrationslagers Auschwitz um den 26. Mai 1943 ausgegeben wurde (Transport von Krakau - Tarnow).

Wir möchten in diesem Zusammenhang darauf hinweisen, daß die hier vorliegenden Dokumente der Konzentrationslager Auschwitz, Ravensbrück und Dachau (in Salzburg befand sich ein Kommando des Konzentrationslagers Dachau) keinen Anspruch auf Völlständigkeit haben.

Es tut uns leid, Ihnen abermals keinen günstigen Bescheid erteilen zu können und zeichnen

mit vorzüglicher Hochachtung

A. de Cocatrix
Direktor des ITS

DOKUMENTACJA

1. Olimpia Pleskacz zd. Królikowska, odpis skrócony aktu zgonu, 27.09.1976 r.
Foto ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.
2. Comite International De la Croix-Rouge, Arolsen, 16.02.1971 r. Olimpia Pleskacz przybyła do Auschwitz transportem z Krakowa - Tarnowa 26 maja 1943 r. więzień Nr. 45544.
Kopia ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.
3. Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, Zarząd Wojewódzki w Tarnowie, Zaświadczenie nr. 012239, 13 luty 1876 r. Olimpia Pleskacz w okresie od dnia 30 marca 1943 roku do dnia 6 maja 1945 roku przebywała w obozach koncentracyjnych Oświęcim, Ravensbrück.
Kopia ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.
4. Pełnomocnik Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do Spraw Pomocy Finansowej dla ofiar Pseudomedycznych Eksperymentów w Hitlerowskich Obozach Koncentracyjnych. Decyzja 3-0/980/2692 z dnia 30 października 1973 r. .Kopia ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.
5. Ręczne notatki - informacja Olimpi Pleskacz, 1973 r.. Orginał ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.
6. Olimpia Pleskacz zd. Królikowska ok. 1938 rok. Foto ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.
7. Olimpia Pleskacz zd. Królikowska ok. 1935 rok. Foto ze zbiorów rodzinnych Marka Pleskacza.